

การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน อำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน โดยใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ

Promotion of Community Enterprise by Using Information System Management in Phuphieng District, Nan Province

สุขสวรรค์ คำวงศ์^{1/} และเมตตา ตาละลักษณ^{1/}
Suksawan Khamwong^{1/} and Metta Talaluck^{1/}

Abstract: The research aimed to study the development of a managerial information system for the community enterprises in Phuphieang district of Nan. The research and innovation project aimed to transfer technology to the targeted primary community in order to develop potentials of community groups and community enterprises. The study was a community-based experimental research. The population of the study was groups of community enterprises in Phuphieng district of Nan. The samples were selected by a purposive sampling method was used in the sub-districts (Tambon) where the community enterprises are operated with continually renewed licenses. The samples were the group of lychee growers at Maung Jung, the group of Clausen a lansium processing at Baan Kok, the group of Cheewaviti at Tumbon Numkein, the group of food processing at Baan Saengdaopattana, the group of textile processing and sewing products at Baan Nhong-tao, the group of Hevea brasiliensis growers at Bann Numkaen, and the group of textile weaving at Baan Numkien. The promotion of SMCE in Amphur Phuphiang by using information system based websites is another channel for selling products and providing information to customers. This can provide a channel for customers to obtain information about SMCE, order products, make payment, and how to contact with SMCE. The SMCE website: www.smcephupieang.com can be an important factor in improving business efficiency by which customers can obtain information easily. Now SMCE is still in operation and has renew its license every year. Customers visit SMCE's website and place order regularly.

Keywords: Promotion of community enterprises, managerial information system

^{1/}คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน จ.น่าน 55000

^{1/}Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna Nan, Nan 55000, Thailand

บทคัดย่อ: การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อจัดทำจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอกุฉินารายณ์ เป็นโครงการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่ชุมชนฐานราก เพื่อพัฒนาศักยภาพกลุ่มชุมชนและวิสาหกิจชุมชน ใช้วิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอำเภอกุฉินารายณ์ โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงแต่ละตำบลที่มีวิสาหกิจชุมชนมีการดำเนินงานและต่อไปรับอนุญาตอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ กลุ่มผู้ปลูกลิ้นจี่ตำบลเมืองจัง กลุ่มแปรรูปมะไฟที่บ้านนอก กลุ่มชีววิถีตำบลน้ำเกี๋ยน กลุ่มแปรรูปอาหารบ้านแสงดาวพัฒนา กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ผ้าและเย็บผ้า กลุ่มปลูกยางพาราบ้านน้ำแก่น และกลุ่มทอผ้าบ้านน้ำเกี๋ยน การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน อำเภอกุฉินารายณ์ โดยใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการผ่านเว็บไซต์เป็นช่องทางหนึ่งในการจำหน่ายสินค้า และการให้ข้อมูลแก่ลูกค้า โดยจะนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มวิสาหกิจ สมาชิกในกลุ่ม สินค้า ราคา วิธีการสั่งซื้อสินค้า การชำระเงิน และการติดต่อกับกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งสามารถใช้เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยเพิ่มขีดความสามารถของธุรกิจ โดยสืบค้นจาก www.smcephupieang.com ในปัจจุบันกลุ่มวิสาหกิจชุมชนยังมีการดำเนินการต่อไป มีการต่อไปอนุญาตวิสาหกิจชุมชนและมีผู้เข้าเยี่ยมชมสินค้าผ่านเว็บไซต์และมีการติดต่อสั่งซื้อสินค้าอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ: การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร

คำนำ

โครงการบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนเพื่อความยั่งยืนของชุมชนและท้องถิ่น เป็นโครงการหนึ่ง ในนโยบายหลักของรัฐบาลในการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันให้แก่กลุ่มชุมชนในระดับรากแก้ว เพื่อสร้างอาชีพและกระจายรายได้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 เป็นต้นมา ผู้รับผิดชอบประกอบด้วยหน่วยงานราชการทั้งระดับกระทรวง ทบวง กรม และฝ่ายสนับสนุนภาคเอกชน โดยมีหลักการพื้นฐาน 3 ประการ คือ 1) การพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่สากล 2) การพึ่งตนเองและคิดอย่างสร้างสรรค์ และ 3) การสร้างทรัพยากรมนุษย์ทั้งด้านความรู้สมัยใหม่และการบริหารจัดการ เพื่อเชื่อมโยงสินค้าจากชุมชนสู่ตลาดภายนอกทั้งในและต่างประเทศ

ในการพัฒนาศักยภาพการแข่งขันของกลุ่มชุมชนระดับรากแก้วอย่างยั่งยืนนั้น จำเป็นต้องสร้างวัฒนธรรมแห่งการเปลี่ยนแปลงบนพื้นฐานความคิดและความเข้าใจ ที่ถูกต้องอย่างมีเหตุผลและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด ซึ่งสถาบันการศึกษาสามารถที่จะเข้ามาให้การสนับสนุนด้านการพัฒนาดังกล่าวได้ เนื่องจากสถาบันการศึกษาเป็นแหล่งรวมความรู้ ของนักวิจัย นักวิชาการ และผู้เชี่ยวชาญในหลากหลายสาขาวิชา ซึ่งสามารถประสานงานแบบบูรณาการ เพื่อให้เกิดระบบเชื่อมโยง

การถ่ายทอดการพัฒนาด้านการผลิต การถ่ายทอดเทคโนโลยี การออกแบบ การเงิน การตลาด และการคุ้มครองงานออกแบบผลิตภัณฑ์ใหม่ด้วยการจดสิทธิบัตร ในงานสิ่งประดิษฐ์ คิดค้นที่ชุมชนรังสรรค์ขึ้นกับกรมทรัพย์สินทางปัญญา รวมถึงการพัฒนาทัศนคติของเยาวชนในชุมชนให้เห็นถึงความสำคัญและคุณค่าของการสืบทอดการผลิตผลิตภัณฑ์ของชุมชนอย่างต่อเนื่องซึ่งเป็นการเสริมต่อกันในด้าน ความยั่งยืนของวิสาหกิจชุมชนในท้องถิ่น คือ การพัฒนาผู้สืบทอดทางธุรกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนจังหวัดน่าน เกิดขึ้นมาจากการรวมตัวกันของบุคคลในชุมชนที่ดำเนินการประกอบกิจการการผลิตสินค้าและการให้บริการของชุมชนที่มีการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของชุมชนทำให้เกิดรายได้พึ่งตนเองได้ และสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เข้มแข็ง การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนจังหวัดน่าน เป็นการพัฒนาในลักษณะองค์รวมที่เริ่มตั้งแต่กระบวนการเรียนรู้ กระบวนการบริหารจัดการกลุ่ม กระบวนการพัฒนาการผลิตสินค้าให้มีคุณภาพและกระบวนการตลาด ที่ได้มาซึ่งความร่วมมือร่วมใจ รายได้กลุ่มและชุมชนไปจนถึงการพึ่งตนเองได้ ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 มาตรา 20(2) กำหนดให้มีคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด และจังหวัดน่านมีการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจังหวัด/อำเภอ ที่มีการ

ออกแบบคณะบุคคลตามหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับวิสาหกิจชุมชน ทั้งภาคราชการ สถาบันการศึกษา บุคลากรท้องถิ่น เอกชน และองค์กรพัฒนาชุมชน มีบทบาทหน้าที่การกำหนดทิศทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน (สุกัญญา, 2557) การส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนจังหวัดน่านในด้านความรู้ วิชาการ เทคโนโลยี วัสดุ/อุปกรณ์ ทุนและการตลาด การขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชนจังหวัดน่าน (ประดิษฐ์, 2554) โดยการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาคราชการ ได้แก่ สำนักงานเกษตรจังหวัด/อำเภอ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด/อำเภอ สำนักงานท้องถิ่นจังหวัด/อำเภอ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/อำเภอ สำนักงานพาณิชย์จังหวัด สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด หน่วยราชการในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นต้น สถาบันการเงิน ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตร สถาบันการศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา น่าน วิทยาลัยเทคนิค น่าน หน่วยงานภาคีให้การส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนเป็นการพัฒนาการขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชนโดยการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดน่าน ที่มีเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนจังหวัดน่านและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนอำเภอ มีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาการผลิตและการตลาด เพื่อการเพิ่มขีดความสามารถการพัฒนาคุณภาพสินค้าและการพัฒนาการแข่งขันในตลาดทุกระดับ จากการขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชนจังหวัดน่านจากการดำเนินกลไกขับเคลื่อนวิสาหกิจชุมชนจังหวัดน่านที่มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมและสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนในทุกมิติ ปรากฏผลลัพท์ ดังนี้ 1) สมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้รับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้แก่สมาชิกวิสาหกิจชุมชน จำนวน 723 กลุ่ม ด้านการบริหารจัดการกลุ่ม การพัฒนาผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ และการตลาด 2) การจัดทำแผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชน โดยการจัดเวทีเรียนรู้และวิเคราะห์ศักยภาพวิสาหกิจชุมชนแล้วจัดทำแผนพัฒนาวิสาหกิจชุมชน เป็นแผนพัฒนาที่ชัดเจน จำนวน 275 กลุ่ม และมีแนวทางการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนทุกกลุ่มที่จดทะเบียน ปัจจุบันขอบเขตการทำงานของระบบสารสนเทศขยายตัวจากการรวบรวมข้อมูลที่มาจากภายใน องค์การไปสู่การเชื่อมโยงกับ

แหล่งข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมภายนอก ทั้งจากภายในท้องถิ่น ประเทศ และระดับนานาชาติ ปัจจุบันธุรกิจต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่มีศักยภาพสูงขึ้น เพื่อสร้างระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร (MIS: Management Information System) (ชูเกียรติ, 2553) ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยเพิ่มขีดความสามารถของธุรกิจ และขีดความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารในยุคปัจจุบัน แต่ปัญหาที่น่าเป็นห่วงคือ คนส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจในศักยภาพและขอบเขตของการใช้งานระบบสารสนเทศ นอกจากนี้บุคลากรบางส่วนที่ขาดความเข้าใจอย่างแท้จริงเกี่ยวกับเทคโนโลยี สารสนเทศ มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อการใช้งานระบบสารสนเทศ ไม่ยอมเรียนรู้และเปิดรับการเปลี่ยนแปลง (สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2555) จึงให้ความสนใจหรือความสำคัญกับการปรับตัว น้อยกว่าที่ควร จากข้อมูลการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนดังกล่าว มีกลุ่มวิสาหกิจจำนวน 723 กลุ่มในจังหวัดน่าน แต่กลุ่มที่มีแผนพัฒนาที่ชัดเจน เพียง 275 กลุ่ม ซึ่งการดำเนินการพัฒนาร่วมกันเป็นส่วนน้อยคิดเป็นสัดส่วนคือ 1 ใน 3 เท่านั้น โดยเฉพาะกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอำเภอภูเพียงจังหวัดน่าน มีการจัดตั้งขึ้น 116 กลุ่ม และมีทุนหมุนเวียนรวมประมาณ 1,000,000 บาท (หนึ่งล้านบาท) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารวิสาหกิจแบบยั่งยืนในจังหวัดน่าน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนบนฐานทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นตามแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านวิสาหกิจชุมชน ส่งผลการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนอย่างเป็นระบบ โดยนำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารเข้ามาช่วยในการวางแผนและพัฒนาต่อไป สำหรับวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้เพื่อจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารวิสาหกิจชุมชน

อุปกรณ์และวิธีการ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรเป้าหมายในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในเขตอำเภอภูเพียง จังหวัดน่าน จำนวน 7 ตำบล ได้แก่ ตำบลเมืองจัง ตำบลฝายแก้ว ตำบลม่วงตึ๊ด ตำบลน้ำเกี๋ยน ตำบลน้ำแก่น ตำบลท่านาว และ ตำบลนาบึง รวมทั้งสิ้น 120 กลุ่ม กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าเกิด

จากการสุ่มแบบเจาะจงตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ คือ คัดเลือกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่มีผลการดำเนินการเด่นชัด มีการต่อบริบทอย่างต่อเนื่อง และความเป็นเอกลักษณ์ของอำเภอกุญแจ มีกลุ่มตัวอย่างจาก 7 ตำบล ตำบลละ 1 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้ปลูกลิ้นจี่ตำบลเมืองจันท์ กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ผ้าทอและเย็บผ้าบ้านหนองเต่า ตำบลม่วงตึ๊ด กลุ่มแปรรูปอาหารบ้านแสงดาวพัฒนา ตำบลฝายแก้ว กลุ่มชีววิถีตำบลน้ำเกีฮ่วน กลุ่มทอผ้าบ้านน้ำเกีฮ่วน กลุ่มผู้ผลิตยางพาราตำบลน้ำแก่น และกลุ่มผลิตมะไฟบ้านกอก ตำบลทำน้าว

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นการวิจัยแบบปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Action Research: PAR) ดำเนินการศึกษารูกระบบวิเคราะห์เจาะลึกเป็นรายกลุ่ม มุ่งเน้นการเก็บข้อมูลภาคสนามเป็นสำคัญ จากการสืบค้นข้อมูลของกลุ่ม การจดบันทึก ประกอบกับวิธีสังเกตการณ์และการสัมภาษณ์เจาะลึกจากกลุ่ม โดยมีกลุ่มเป็นผู้ร่วมกระบวนการวิจัยและให้ข้อมูล

ตลอดระยะเวลาการเก็บข้อมูลประกอบด้วย การศึกษาโครงสร้างการองค์กรและการบริหารงาน โครงสร้างการผลิต โครงสร้างการตลาดและโครงสร้างทางการเงิน ตลอดจนปัญหาและศักยภาพด้านต่าง ๆ ของวิสาหกิจชุมชนในเขตอำเภอกุญแจ จังหวัดน่าน เพื่อจัดทำระบบสารสนเทศของวิสาหกิจชุมชนอำเภอกุญแจ จังหวัดน่าน และทำการถ่ายทอดเทคโนโลยี ประเมินความพึงพอใจต่อการฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี และการเปรียบเทียบรายได้เมื่อมีการจัดทำระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารวิสาหกิจชุมชนแบบยั่งยืนในอำเภอกุญแจ

ผลการศึกษา

โครงการวิจัยการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน อำเภอกุญแจ จังหวัดน่านโดยใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหาร มีวัตถุประสงค์ เพื่อจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอกุญแจ จังหวัดน่าน สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. เพื่อจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชน ในอำเภอกุญแจ จังหวัดน่าน ดำเนินการโดยการศึกษาจากเอกสาร พบว่าพื้นที่อำเภอกุญแจ มีจำนวน 120 กลุ่ม จำนวนสมาชิก 3,199 คน ซึ่งการดำเนินกิจกรรมประกอบกิจการวิสาหกิจชุมชน จังหวัดน่าน มีการดำเนินกิจกรรมที่หลากหลายตามภูมิสังคมและความหลากหลายทางชีวภาพ มีความหลากหลายวัฒนธรรมที่เชื่อมโยงเป็นวิสาหกิจชุมชนที่มีการสืบทอดพัฒนาต่อเนื่องเป็นกิจการชุมชน มีการดำเนินกิจการผลิตสินค้าและบริการ สามารถสรุปประเภทกิจการของวิสาหกิจชุมชน ได้ดังนี้ ประเภทการผลิตสินค้า ได้แก่ การผลิตพืช การผลิตปศุสัตว์ การผลิตประมง การแปรรูปและผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหาร ผลิตภัณฑ์ผ้าทอ/เสื้อผ้าเครื่องจักรสาน ดอกไม้ประดิษฐ์ ของชำร่วย/ของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์สมุนไพร เครื่องดื่ม เครื่องประดับ/อัญมณี เครื่องไม้/เฟอร์นิเจอร์ การผลิตปัจจัยการผลิต เครื่องปั้นสิ่งประดิษฐ์จากโลหะ และการผลิตสินค้าอื่น ๆ ส่วนประเภทการให้บริการ จำแนกได้ คือ ร้านค้าชุมชน ออมทรัพย์ชุมชน ท่องเที่ยว ซ่อมเครื่องจักรกล และบริการอื่น ๆ และข้อมูลของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่สำนักงานเกษตรอำเภอกุญแจ นำเสนอต่อสำนักงานเกษตรจังหวัด ได้แก่ ชื่อกลุ่ม ที่ตั้ง สมาชิก เงินทุน ผลิตภัณฑ์ วิธีการบริหาร รูปแบบของการนำเสนอสารสนเทศเพื่อการบริหารวิสาหกิจชุมชน อำเภอกุญแจประกอบด้วยข้อมูลหลัก ๆ คือ ข้อมูลรายละเอียดของวิสาหกิจชุมชน ข้อมูลสินค้า ข้อมูลวิธีการสั่งซื้อสินค้า/การรับสินค้าและการชำระเงิน กระดาษข่าว และการติดต่อกับระบบ ซึ่งข้อมูลในรายละเอียดของแต่ละวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วยชื่อกลุ่มวิสาหกิจชุมชน รหัสทะเบียนจดทะเบียน หัวหน้ากลุ่ม เบอร์โทรศัพท์ ประเภติกิจกรรม คุณสมบัติเด่นของกลุ่ม จำนวนสมาชิก เงินทุนหมุนเวียน การบริหารจัดการกลุ่ม ข้อจำกัดและ ความต้องการทางด้านเทคโนโลยีของกลุ่ม ซึ่งยึดตามเอกสารการรายงานผลของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ที่รายงานต่อสำนักงานเกษตรจังหวัด จากการประชุมเชิงปฏิบัติ ในวันที่ 14 ตุลาคม 2554 ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำเกีฮ่วน อำเภอกุญแจ จังหวัดน่าน ได้

ศึกษารูปแบบและรวบรวมข้อมูล แล้วนำมาจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารวิสาหกิจชุมชนแบบยั่งยืนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน ในอำเภอภูเพียง จังหวัดน่านนั้น ได้เรียนเชิญวิทยากรจากสำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน และวิทยากรจากรองประธานสถาบันนโยบายสังคมและเศรษฐกิจ มาร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการกับตัวแทนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในอำเภอภูเพียงได้แก่ กลุ่มผู้ปลูกลิ้นจี่ตำบลเมืองจั่ง กลุ่มแปรรูปมะไฟจีนบ้านกอก กลุ่มชีววิถีตำบลน้ำเกี๋ยน กลุ่มแปรรูปอาหารบ้านแสงดาวพัฒนา กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ผ้าและเย็บผ้า บ้านหนองเต่า กลุ่มปลูกยางพาราบ้านน้ำแค้น กลุ่มผลิตผ้าทอบ้านน้ำเกี๋ยน และกลุ่มแปรรูปมะไฟจีนบ้านท่านาว สรุปข้อมูลจากการวิเคราะห์หลังการประชุมเชิงปฏิบัติการ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน มีความต้องการที่จะเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายจากเดิม นำสินค้าวางขายที่ตลาด ที่กลุ่ม ผักขายร้านขายของผักของที่ระลึก ผักขายร้านโอท็อป ออกบูธตามงานต่าง ๆ แล้ว ต้องการจะนำเสนอสินค้าผ่านอีกช่องทางหนึ่งคือ ผ่านเว็บไซต์ โดยให้มีการกระจายสินค้าทางไปรษณีย์ และอยากให้หน่วยงานของรัฐช่วยสนับสนุนการการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อสร้างคุณภาพของสินค้าให้แข่งขันกับตลาดได้ ในอำเภอภูเพียงมีผลผลิตที่เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดน่าน คือ มะไฟจีน ดังนั้นการนำเสนอข้อมูลกลุ่มแปรรูปมะไฟจีนสองกลุ่มในตำบลท่านาว คือ กลุ่มแปรรูปมะไฟจีน บ้านท่านาว และกลุ่มแปรรูปมะไฟจีนบ้านกอก ซึ่งทำให้ส่งผลต่อการการแข่งขันทางการตลาดตนเอง แต่ทั้งนี้การให้ข้อมูลสารสนเทศกับลูกค้าเพื่อเปรียบเทียบข้อมูลก่อนการตัดสินใจ เป็นอีกช่องทางหนึ่งสำหรับผู้บริโภคที่จะได้รับข้อมูลข่าวสารก่อนการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ต่อไป ดังตารางที่ 1

หลังจากศึกษารูปแบบวิธีการจัดทำระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารวิสาหกิจชุมชน การจัดเก็บข้อมูลวิสาหกิจชุมชน และ จัดทำระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชน ในอำเภอภูเพียง จังหวัดน่านแล้ว โดยสมาชิกกลุ่มสามารถทำงานกับระบบได้ ซึ่งสามารถเพิ่มข้อมูลสินค้าใหม่ ลบและแก้ไขข้อมูลเดิมเมื่อมีการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์เองได้ จนกระทั่งสามารถการนำเสนอข้อมูลผ่านเครือข่ายโดยฝากข้อมูลไว้ที่ www.smcephupieang.com โดยมีนักศึกษาที่เป็นลูกหลานของสมาชิกในกลุ่มสามารถให้

คำแนะนำได้ ขณะนี้มีผู้เข้ามาสืบค้นข้อมูลและดูรายละเอียด ประมาณ 600 ครั้ง ข้อจำกัดของการสร้างระบบสารสนเทศของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนบางกลุ่มวิสาหกิจชุมชน สมาชิกไม่มีความรู้ด้านการใช้คอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์แต่มีลูก หลาน มีความรู้ความสามารถด้านคอมพิวเตอร์จึงสามารถช่วยผู้ปกครองได้อีกระดับหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับ สหสา และพยอม (2554) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพื่อความยั่งยืน พบว่า การจัดการความรู้ของวิสาหกิจชุมชนที่ประสบความสำเร็จในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 5 ขั้นตอน คือ 1) การค้นหาความรู้ของชุมชน 2) การสร้างความรู้ 3) การสร้างและการวิเคราะห์แหล่งเก็บความรู้ และ 4) การถ่ายโอนความรู้ และ 5) การประยุกต์ใช้ความรู้ โดยเกี่ยวข้องกับการสร้างทายาทสืบทอดความรู้ (transfer to knowledge) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้สนใจโดยทั่วไปเข้าไปศึกษาและเรียนรู้สถาบันการศึกษา โรงเรียนในชุมชนปรับหลักสูตร โดยนำภูมิปัญญาของท้องถิ่นสอดแทรกกับการจัดการเรียนการสอนเชิญปราชญ์ชาวบ้านเข้าไปร่วมสอนหรือเป็นวิทยากร หน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดงบประมาณสร้างศูนย์การเรียนรู้ของท้องถิ่น เพื่อถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้สนใจทั่วไปได้ศึกษา ผลจากการใช้ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารวิสาหกิจชุมชนผ่านเว็บไซต์ www.smcephupieang.com ความสัมพันธ์กับรายได้ของกลุ่ม จะเห็นได้จากยอดการสั่งซื้อเพิ่มขึ้นดัง แสดงตารางที่ 2 ซึ่งเรียงจากยอดขายจากมากไปหาน้อย ได้แก่ กลุ่มชีววิถีตำบลน้ำเกี๋ยน ยอดการขายเพิ่มขึ้นร้อยละ 40 รองลงมา กลุ่มแปรรูปมะไฟจีนตำบลท่านาว ยอดขายเพิ่มขึ้นร้อยละ 35 กลุ่มผลิตผ้าทอบ้านน้ำเกี๋ยน ยอดขายเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 กลุ่มผลิตไข่เค็มบ้านแสงดาวพัฒนา ยอดขายเพิ่มขึ้น ร้อยละ 20 และกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ผ้าและเย็บผ้าตำบลม่วงตีด เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ส่วนกลุ่มปลูกยางพาราตำบลน้ำแค้น และกลุ่มผู้ปลูกลิ้นจี่ตำบลเมืองจั่ง ถึงแม้จะไม่มียอดขายเพิ่มขึ้น แต่มีผู้ติดต่อกับระบบและสืบค้นข้อมูลเพื่อหาความรู้เพิ่มขึ้น อาจเป็นเพราะผลผลิตของกลุ่มจะผลิทยอดออกมาได้ตามช่วงฤดูกาลเท่านั้น ไม่สามารถผลิตได้ทุกวันเหมือนกับกลุ่มแปรรูปผ้า แปรรูปอาหาร หรือกลุ่มชีววิถีที่สามารถผลิตและเก็บไว้จำหน่ายได้ตลอดฤดูกาล

Table 1 Comparison of before and after used the promotion of community enterprise by using information system management in Phupieng district, Nan province between April – June 2012

Name of SMCE	Amount of searcher(visitors)	
	Before implement system	After implement system
Group of Cheewaviti at Numkein sub-district	150	300
Group of Clausena lansium processing at Baan Kok	50	120
Group of textile weaving at Baan Numkien	20	80
Group of food processing at Baan Saengdaopattana	20	85
Group of textile processing and sewing products at Baan Nhong-tao	7	13
Group of Hevea brasiliensis growers at Bann Numkaen	15	50
Group of lychee growers at Maung Jung	5	15

Table 2 Percentage of order after implement information system management in Phupieng district, Nan Province

Name of SMCE	Ordeers incressed(percentage)
Group of Cheewaviti at Numkein sub-district	40
Group of Clausena lansium processing at Baan Kok	35
Group of textile weaving at Baan Numkien	25
Group of food processing at Baan Saengdaopattana	20
Group of textile processing and sewing products at Baan Nhong-tao	10
Group of Hevea brasiliensis growers at Bann Numkaen	-
Group of lychee growers at Maung Jung	-

สรุป

ความสำเร็จของการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน อำเภอภูเพียง จังหวัดน่านโดยใช้ระบบสารสนเทศเพื่อจัดการนั้น สมาชิกในกลุ่มสามารถเข้าถึงข้อมูลง่าย โดยมีการประสานงานกันทั้ง สมาชิกในกลุ่ม ระหว่างกลุ่ม เจ้าหน้าที่เคหะกิจ สำนักงานเกษตรอำเภอ และผู้ประสานงานที่คอยให้คำแนะนำ แก่ลูก หลาน หรือ สมาชิก ของกลุ่มที่มีความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ เพื่อเข้าไปใช้งานระบบสารสนเทศ เมื่อนักวิจัยออกจากพื้นที่แล้ว กลุ่มสามารถดำเนินการได้ต่อไป การส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน อำเภอภูเพียง โดยใช้ระบบสารสนเทศเพื่อจัดการผ่านเว็บไซต์เป็นช่องทางหนึ่งในการจำหน่ายสินค้า และการให้ข้อมูลแก่ลูกค้า โดยจะนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มวิสาหกิจ สมาชิกในกลุ่ม สินค้า ราคา วิธีการสั่งซื้อสินค้า การชำระเงิน และการติดต่อกับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ซึ่งสามารถใช้เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยเพิ่มขีดความสามารถของธุรกิจ โดยสืบค้นจาก www.smcephupieang.com ในปัจจุบันกลุ่มวิสาหกิจชุมชนยังมีการดำเนินการต่อไป มีการตอบอนุญาตวิสาหกิจชุมชนและมีผู้เข้าเยี่ยมชมสินค้าผ่านเว็บไซต์และมีการติดต่อสั่งซื้อสินค้าอย่างต่อเนื่อง รูปแบบของการนำเสนอสารสนเทศเพื่อการบริหารวิสาหกิจชุมชน อำเภอภูเพียงประกอบด้วยข้อมูลหลัก ๆ คือ ข้อมูลรายละเอียดของวิสาหกิจชุมชน ข้อมูลสินค้า ข้อมูลวิธีการสั่งซื้อสินค้า/การรับสินค้า/และการชำระเงิน กระดานข่าว และการติดต่อกับระบบ ซึ่งข้อมูลในรายละเอียดของแต่ละวิสาหกิจชุมชน ประกอบด้วยชื่อกลุ่มวิสาหกิจชุมชน รหัสทะเบียน จดทะเบียน หัวหน้ากลุ่ม เบอร์โทรติดต่อ ประเภทกิจกรรม คุณสมบัติเด่นของกลุ่ม จำนวนสมาชิก เงินทุนหมุนเวียน การบริหารจัดการกลุ่ม ข้อจำกัดและความต้องการทางด้านเทคโนโลยีของกลุ่มผลงานวิจัยนำไปประยุกต์ใช้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนพื้นที่อื่นรวมถึงผลิตภัณฑ์อื่น ๆ ที่อยู่ในกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายหรือการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร โดยผ่านระบบสารสนเทศของวิสาหกิจชุมชน ซึ่งวิสาหกิจชุมชนบางกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนชีววิถีบ้านน้ำเกี๋ยน กลุ่ม

ทอผ้าบ้านน้ำเกี๋ยน ได้รับใบประกาศนียบัตรด้านการทอผ้าเป็นลายมรดกชาติ กลุ่มมะไฟจีนบ้านกอก เป็นต้น มียอดขายเพิ่มขึ้น มีการติดต่อการสั่งซื้อ หรือสอบถามรายละเอียดของสินค้าเพิ่มขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ประดิษฐ์ ธนะขำวัง. 2554. การรายงานข้อมูลวิสาหกิจชุมชน จังหวัดน่าน. กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรม สำนักงานเกษตร จังหวัดน่าน, น่าน.
- สถาบันวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. 2555. การบริหารจัดการวิสาหกิจชุมชนเพื่อความยั่งยืนของชุมชนและท้องถิ่น มหาวิทยาลัย เชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สหสา พลนิล และพยอม วงศ์สารศรี. 2554. แนวทางการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาวิสาหกิจชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือสู่ความยั่งยืน. วารสารวิชาการบัณฑิตวิทยาลัยสวนดุสิต 7(2): 39-52.
- ชูเกียรติ มุ่งมิตร. 2553. Management Information System (MIS). (ระบบออนไลน์). แหล่งข้อมูล: www.rta.mi.th/cnu=kiat/story/MIS.htm (10 มกราคม 2555).
- สุกัญญา ดวงอุปมา. 2557. แนวทางการพัฒนาศักยภาพการจัดการที่ดีของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต 2(2): 133-139.